

**Науковий реферат статті Полясковської К. В.
"Інноваційний розвиток підприємств: сутність та особливості
у сфері торгівлі"**

Актуальність дослідження полягає у тому, що до цього часу питанню визначення сутності поняття "інноваційний розвиток підприємства торгівлі", приділялося недостатньо уваги. Мало досліджувалися і особливості інноваційної політики підприємств торгівлі, умови вибору ними інноваційних стратегій.

Мета дослідження – уточнення сутності поняття "інноваційний розвиток підприємства торгівлі" на основі критичного аналізу дефініцій терміну "інноваційний розвиток", визначення особливостей інноваційної політики сучасних підприємств торгівлі та порівняння прийнятних для них інноваційних стратегій. Методи дослідження: порівняльний та критичний аналіз; систематизація; спостереження; інтерв'ювання.

За результатами досліджень уточнено поняття "інноваційний розвиток підприємства торгівлі", під яким запропоновано розуміти такий тип розвитку, який можливо реалізувати лише за наявності належного рівня інноваційного потенціалу й який орієнтований на безперервний пошук найбільш ефективних способів використання цього потенціалу з урахуванням прийнятних для підприємства торгівлі напрямів інноваційної діяльності, що визначаються в інноваційній політиці та/або інноваційній стратегії даного підприємства.

Виявлено зв'язок інноваційного розвитку підприємств у сфері торгівлі (як і в інших сферах та галузях економіки) з їх інноваційною діяльністю, що пов'язана з різного роду інноваціями, які обумовлюють зміни як на самих підприємствах, так і у розвитку їх галузевого середовища.

Встановлено, що управління інноваційною діяльністю будь-якого підприємства торгівлі здійснюється через розроблення та реалізацію інноваційної політики та інноваційної стратегії. Обґрунтовано, що інноваційна політика є частиною загальної політики підприємства торгівлі, регламентує порядок його господарської діяльності та спрямована на визначення підходів до управління інноваційною діяльністю підприємства, розробку правил, норм і методів цієї діяльності. Обмеженнями при формуванні інноваційної політики підприємства торгівлі можуть виступати: тип та формат підприємства, вид торговельної структури, торговельне

обладнання й обрані технології торгівлі, життєвий цикл нововведення, зміни кон'юнктури ринку тощо. Визначено, що основною особливістю політики інноваційного розвитку підприємств у сфері торгівлі є те, що в ній акцентується увага на процесових (технологічних інноваціях), пов'язаних з обслуговуванням споживачів, та на маркетингових інноваціях. Підтримана думка щодо доцільності трактування сутності поняття "інноваційна стратегія" як довгострокового курсу, що розрахований на перспективу та передбачає формування переваг завдяки різного роду інноваціям.

За результатами дослідження уточнено дефініцію поняття "інноваційний розвиток підприємства торгівлі", в якій на відміну від існуючих, зроблено акцент на можливості реалізації інноваційного типу розвитку лише за умови наявності належного рівня інноваційного потенціалу та прийнятності тих чи інших напрямів інноваційної діяльності інновацій для підприємств сфери торгівлі. Зроблено такі висновки: 1) основна особливість політики інноваційного розвитку підприємств у сфері торгівлі нині пов'язана з концентрацією уваги на маркетингових та технологічних інноваціях у процесі обслуговування споживачів; 2) прийнятність тієї чи іншої інноваційної стратегії для підприємства торгівлі залежить від ситуації на ринку та внутрішнього потенціалу (передусім, інноваційного) цього підприємства. Найбільш поширеними в останні роки серед підприємств торгівлі стали традиційна, опортуністична та наступальна інноваційні стратегії.

Отримані результати у подальшому можуть бути використані для дослідження інноваційного розвитку на різних етапах життєвого циклу підприємств торгівлі та для моделювання особливостей управління процесом інноваційного розвитку на цих підприємствах.

Література: 1. П'ятницька Г. Т. Вплив інноваційних змін на діяльність підприємств ресторанного господарства / Г. Т. П'ятницька, Н. О. П'ятницька // Економіка розвитку. – 2013. – № 1 (65). – С. 122–126. 2. Санто Б. Инновация как средство экономического развития / Б. Санто; пер. с венг.; общ. ред. и вступ. ст. Б. В. Сазонова. – М.: Прогресс, 1990. – 295 с. 3. Шумпетер Й. Теория экономического развития (Исследование предпринимательской прибыли, капитала, кредита, процента и цикла конъюнктуры) / Й. Шумпетер; пер. с англ. – М.: Прогресс, 1982. – 455 с. 4. Касс М. Е. Формирование стратегии инновационного развития предприятия на основе управления нематериальными активами: [монография] / М. Е. Касс. – Н. Новгород: ННГАСУ, 2011. – 159 с. 5. Шипуліна Ю. С. Розвиток теоретико-методологічних засад переходу підприємств на інноваційний шлях розвитку / Ю. С. Шипуліна, С. М. Ілляшенко // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2011. – Т. 1, № 4. – С. 103–112. 6. Апопій В. В. Внутрішня торгівля України: нові вектори розвитку / В. В. Апопій, В. О. Горбатюк, О. Р. Процишин // Вісник Львівської комерційної академії: зб. наук. праць. (Серія економічна). – Львів: Видавництво Львівської комерційної академії, 2011. – Вип. 37. – С. 178–184. 7. Трансформаційні процеси в торгівлі України в умовах інтернаціоналізації: [монографія] / [Л. О. Лігоненко, Г. М. Богославець, Г. Л. Піратовський та ін.]; за ред. Л. О. Лігоненко. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2009. – 334 с. 8. П'ятницька Г. Т. Переваги і недоліки розвитку великих торговельних мереж на ринку роздрібно торгівлі продовольчими товарами / Г. Т. П'ятницька // Актуальні проблеми економіки. – 2013. – № 4 (142). – С. 103–113. 9. Підкамінний І. М. Інноваційний розвиток підприємств роздрібно торгівлі / І. М. Підкамінний, І. О. Совершенна

// Бізнес Інформ. – 2013. – № 1. – С. 156–159. 10. Кабанов А. І. Роль держави та ринкових механізмів у здійсненні інноваційного розвитку вугільної галузі / А. І. Кабанов, Ю. З. Драчук, О. М. Яременко // Економічний вісник Донбасу. – 2007. – № 4 (10). – С. 4–11. 11. Соловйов В. П. Інноваційний розвиток регіонів: питання теорії та практики : монографія / В. П. Соловйов, Г. І. Кореняко, В. М. Головатюк. – К. : Фенікс, 2008. – 244 с. 12. Тофанчук А. Т. Соціально-економічні особливості інноваційного процесу / А. Т. Тофанчук, М. В. Колесник // Проблеми підвищення ефективності інфраструктури : зб. наук. праць (економічні науки). – К. : НАУ, 2010. – Вип. 26. – С. 61–68. 13. Мержоева Д. В. Инновационное развитие в республике Ингушетия / Д. В. Мержоева // Инновационное развитие российской экономики : сб. материалов V Междунар. научно-практической конф. – М. : МЭСИ, 2012. – С. 317–321. 14. Никитенко И. В. Совершенствование институциональных форм обеспечения инновационного развития России в современных условиях [Электронный ресурс] / И. В. Никитенко // Управление экономическими системами. – 2013. – № 7. – Режим доступа : <http://uecs.ru/ekonomicheskaya-bezopasnost/item/2239-2013-07-09-11-32-51>. 15. Dooley P. The effective implementation of GIS in Local Government using diffusion theory [Electronic resource] / P. Dooley. – Melbourne : The University of Melbourne, 2001. – 150 p. – Access mode: http://www.csdila.unimelb.edu.au/publication/theses/Phillip_Dooley_Msc_Thesis.pdf. 16. Ілляшенко С. М. Інноваційний менеджмент : [підручник] / С. М. Ілляшенко. – Суми : ВТД "Університетська книга", 2010. – 334 с. 17. Никифоренко В. Г. Інноваційний розвиток підприємств у контексті технологічного оновлення економіки / В. Г. Никифоренко, В. О. Кравченко // Вісник соціально-економічних досліджень / Одеський національний економічний університет ; ред. З. М. Щербак. – 2013. – Вип. 2 (49). – Ч. 1. – С. 48–53. 18. Найдюк В. С. Сутність та передумови інноваційного розвитку підприємств / В. С. Найдюк // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2013. – № 3. – С. 251–263. 19. Семенова Н. В. Совершенствование организационно-экономического механизма обеспечения инновационного развития предприятий розничной торговли : автореф. дис. ... канд. экон. наук : 08.00.05 – экономика и управление народным хозяйством / Н. В. Семенова. – Ульяновск, 2012. – 20 с. 20. Амоева И. Э. Устойчивое инновационное развитие [Электронный ресурс] / И. Э. Амоева. – Режим доступа : <http://futureaccess.ru/Medaicenter/biznes-stati/constinnovgrow/>. 21. Овасапян Е. Ш. Организация инновационной деятельности в розничных торговых сетях : дис. ... канд. экон. наук : 08.00.05 – экономика и управление народным хозяйством / Е. Ш. Овасапян. – М., 2008. – 212 с. 22. Хасис Л. А. Системные преобразования торговой отрасли экономики на основе сетевых структур (организационно-экономический аспект) : дис. ... докт. экон. наук : 08.00.05 – экономика и управление народным хозяйством / Л. А. Хасис. – М., 2006. – 287 с. 23. Іжевський В. В. Економічна сутність інноваційної діяльності підприємств торгівлі та ресторанного господарства [Електронний ресурс] / В. В. Іжевський. – Режим доступу : <http://intkonf.org/izhevskiy-vv-ekonomichna-sut-innovatsiynoyi-diyalnosti-pidpriemstv-torgivli-ta-restorannogo-gospodarstva/>. 24. Фазі Л. Управление стратегией на уровне рынка / Л. Фазі, Р. Ренделл ; пер. с англ. // Курс МВА по стратегическому менеджменту. – М. : Альпина Паблишер, 2002. – С. 25–63. 25. П'ятницька Г. Т. Управління підприємством в епоху глобалізму : монографія / Г. Т. П'ятницька. – К. : Логос, 2006. – 568 с. 26. Горская Ю. А. Инновационная политика и стратегии предприятий в розничной торговле / Ю. А. Горская // Инновационная деятельность. – 2011. – № 4 (18). – Вып. 2. – С. 9–14. 27. Харук К. Б. Інноваційні стратегії розвитку торговельних підприємств / К. Б. Харук // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Проблеми економіки та управління. – 2009. – № 640. – С. 421–425. 28. Яркие примеры In Store инноваций [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.retailer.ru/print/id/40879/>. 29. Супермаркет Tesco начинает продажу блюд в инновационной упаковке [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://alfaparcels.com/en/component/hekimablog/comments/supermarket-Tesco-nachinaet-prodazhu-bliud-v-innovatsionnoi-upakovke>.

Інформація про автора

Поляковська Катерина Валеріївна – аспірант кафедри менеджменту Київського національного торговельно-економічного університету (02156, Україна, м. Київ, вул. Кіото, 19, e-mail: Kate-89@ukr.net).